

Отже, громадянське суспільство виправдовує свою назву не тим, що складається з активних громадян, а тим, що створює належні умови для реалізації їх можливостей працювати, для розвитку економічних відносин тощо. Переваження в державі так званого «середнього класу» – один з показників сформованого в ньому громадянського суспільства. Таке суспільство передбачає наявність численних незалежних (прибуткових і неприбуткових) інститутів, що діють у межах права і можуть контролювати владу в державі.

Література

1. Дашо Т. Ю. Загальна характеристика поняття «громадянське суспільство» / Т. Ю. Дашо // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць / Львівський державний університет внутрішніх справ. – Львів, 2006. – С. 49-58.
2. Анікін В. Державна етнополітика та формування громадянського суспільства / В. Анікін // Політичний менеджмент: наук. журнал / голов. ред. Ю. Ж. Шайгородський – 2004 – № 5 (8). – С. 63-70.
3. Воронов І. О. Виклик «Левіафану»: еволюція і перспективи громадянського суспільства / І. О. Воронов. – К. : Генеза, 2007. – 398 с.
4. Громадянське суспільство як здійснення свободи. Центрально-східноєвропейський досвід: Збірник наукових праць / За ред. А. Карася; Львівський національний університет. Філософ. фак. – Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 1999. – 384 с.
5. Толкачова І. А. Громадянське суспільство як головна умова існування правової держави / І. А. Толкачова // Молодий вчений: науковий журнал. – 2015. – №12 (27), грудень. – Ч. 3. – С. 98-102.

УДК 342.711 (043.2)

Момотюк В.О., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Толкачова І.А., к.ю.н.

ОСОБЛИВОСТІ НАБУТТЯ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ ІНОЗЕМЦЯМИ

Розуміння людини як громадянина має надзвичайно важливе значення для характеристики її соціальної сутності та правового становища. Громадянство є тією важливою підставою, яка дозволяє особі, що має статус громадянина, повною мірою долучатися до політичного, економічного, правового та культурного життя суспільства і держави. Обсяг тих прав і свобод, якими особа може користуватися в окремій державі, а також обсяг обов'язків, покладених на неї цією державою,

прямо залежать від наявності чи відсутності в особі статусу громадянина даної держави [1, с. 126]. Саме тому, іноземні громадяни, що приїхали в Україну на постійне місце проживання (ПМЖ) прагнуть щонайшвидше отримати громадянство нашої держави.

Українське громадянство можна набути лише за наявності чітко передбачених для цього підстав та умов. Цими підставами, що чітко визначені у ст. 6 Закону України «Про громадянство України» є: за народженням; за територіальним походженням; внаслідок прийняття до громадянства; внаслідок поновлення у громадянстві; внаслідок усиновлення; внаслідок встановлення над дитиною опіки чи піклування, влаштування дитини в дитячий заклад чи заклад охорони здоров'я, в дитячий будинок сімейного типу чи прийомну сім'ю або передачі на виховання в сім'ю патронатного вихователя; внаслідок встановлення над особою, визнаною судом недієздатною, опіки; у зв'язку з перебуванням у громадянстві України одного чи обох батьків дитини; внаслідок визнання батьківства чи материнства або встановлення факту батьківства чи материнства; за іншими підставами, передбаченими міжнародними договорами України [2].

Іноземці, що не мають правових підстав для набуття українського громадянства за принципом «права ґрунту» (за територіальним походженням) чи за принципом «права крові» (за народженням) можуть бути прийняті до громадянства України за власним клопотанням.

Законодавством України також встановлено чіткий перелік умов прийняття до громадянства. В першу чергу, особа повинна визнавати і дотримуватись Конституції та законів України. Також, обов'язково необхідно подати декларацію про відсутність іноземного громадянства (для осіб без громадянства) або зобов'язання припинити іноземне громадянство (для іноземців). При цьому, подання останнього не поширюється на громадян тих держав, законодавство яких передбачає автоматичне припинення громадянства у зв'язку з набуттям громадянства іншої держави. У всіх інших випадках, особа, яка зобов'язалась припинити іноземне громадянство, повинна надати документ про це до уповноваженого органу України протягом двох років з моменту прийняття її до громадянства України. Ще однією з головних умов для отримання українського громадянства є безперервне проживання на законних підставах на території України протягом останніх п'яти років. Але ця умова не поширюється на осіб, які перебувають в шлюбі з громадянином України понад два роки, і на осіб, які перебували з громадянином України понад два роки у шлюбі, який припинився внаслідок його смерті [2].

Крім вищезазначених умов, іноземець також має отримати дозвіл на імміграцію, володіти державною мовою або хоча б розуміти її в обсязі, достатньому для спілкування, а також мати законні джерела існування. Останнє не поширюється на тих осіб, яким надано статус біженця чи

притулок в Україні.

Також, у ст. 9 Закону України «Про громадянство України» вказані підстави, за яких іноземцю можуть відмовити в отриманні громадянства України. Це, зокрема, вчинення злочину проти людства або здійснення геноциду. Відмовлено буде також особі, яку засуджено в Україні до позбавлення волі за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину (до погашення чи зняття судимості). Підставою для відмови в наданні громадянства України є також вчинення особою на території іншої держави діяння, яке визнане українським законодавством як тяжкий або особливо тяжкий злочин [2].

В інших випадках, у разі дотримання всіх правил та вимог, іноземна особа може без перешкод стати повноцінним громадянином України.

Проаналізувавши вищезазначене, стає зрозумілим, що чи не кожному іноземцю досить легко стати громадянином нашої держави. З одного боку, це не так погано, а з іншого – ми підриваємо авторитет нашої нації, надаючи українське громадянство першим-ліпшим іноземцям. Результатом цього стає те, що ці «громадяни» потім починають займатись політичним життям в Україні та змінюють наше законодавство «під свій лад». Саме тому, я вважаю, що вищезазначені умови прийняття до громадянства мають бути доповнені ще далеко не одним пунктом.

Не варто забувати і про те, що з кожним роком в Україні збільшується кількість фіктивних шлюбів, лєвова частка яких укладається саме з іноземцями, адже для них це чи не єдиний спосіб отримати українське громадянство [3, с. 183]. У зв'язку з цим міграційна служба повинна максимально прискіпливо ставитися до кожного документу, поданого іноземцем, а Президент України, у свою чергу, має бути уважним та відповідальним при прийнятті рішення про надання громадянства тій чи іншій особі.

Отже, отримання українського громадянства – процес складний та досить специфічний. Але, на мою думку, відповідно до вимог чинного національного законодавства, для іноземця, який бажає отримати статус громадянина України, не виникне жодних серйозних перепон. Тому доречно внести певні зміни до Закону України «Про громадянство України» шляхом розширення переліку умов прийняття до громадянства. Так, доцільно їх посилити для того, щоб не кожен бажаючий міг швидко і безперешкодно стати громадянином нашої держави, а тільки ті іноземці, які усвідомлюють, що громадянство України – це велика відповідальність як перед самим собою, так і перед українським народом в цілому.

Література

1. Бєдрій Р. Б. Конституційно-правові основи громадянства України: моногр. / Р. Б. Бєдрій – Л. : Львівський держ. ун-т внутрішніх справ, 2006. – 164 с.
2. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. // Відомості

Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.

3. Тодика Ю. М. Громадянство України: конституційно-правовий аспект: навч. посіб. / Ю. М. Тодика – Х.: Факт 2002. – 254 с.

УДК 342:341.6:061.1ЄС (043.2)

Новохат Г.С., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Толкачова І.А., к.ю.н.

ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

На сьогодні, законодавство нашої держави перебуває на етапі входження до європейського правового простору. Так, виникає необхідність його приведення у відповідність до міжнародних стандартів. Процес швидкого розвитку демократизації в українському суспільстві викликає інтерес до правових позицій, практики, а також досвіду Європейського суду з прав людини та застосування їх Конституційним Судом України. Актуальним є питання захисту та гарантії конституційних прав і свобод. Найвищою гарантією прав та свобод людини і громадянина є конституційний лад України, що заснований на неухильному дотриманні Конституції України та законів України, приписах природного права, загально визнаних принципах і нормах міжнародного права.

Питання захисту та гарантії конституційних прав і свобод було та залишається визначальним для європейських країн, спільна конституційна традиція яких знайшла своє відображення на загальноєвропейському рівні, насамперед у цінностях та принципах, закладених у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року. В Україні спостерігається подвійний захист фундаментальних прав і свобод, які закріплені у Конвенції та Конституції України: він відбувається на конституційному та конвенційному рівнях. Зазначені права й свободи мають спільну юридичну природу та характеристику, а їхній зміст встановлюється у процесі їх застосування [1, с.122].

Все частіше відзначається зростаючий вплив Європейського суду з прав людини на українське право і судову практику. При цьому мова йде про необхідність використання «європейських стандартів» як ідеалу, до якого нам необхідно прагнути. Європейський суд з прав людини називає власну практику прецедентною. Прецедентність проявляється в тому, що цей суд при вирішенні справ схильний в цілому слідувати підходам, які ним застосовувалися раніше, якщо тільки не визнає за необхідне їх редагувати [2, с. 1009].